

Bilaga 1.3 Underlag för äskande av medel från centrala medelsreserven för framtagande av lokala åtgärdsprogram i prioriterade vattenförekomster samt övriga viktiga underlag under 2016

Miljö- och hälsoskyddsämnden kommer successivt att ansöka om medel för framtagande av de lokala åtgärdsprogrammen och de underlag som krävs för att kunna föreslå åtgärder. I denna ansökan behandlas medelsförstärkning till arbetet med lokala åtgärdsprogram för Bällstaån och Brunnsviken som kommer att färdigställas inför politisk behandling 2016. Dessutom söks medel för arbetet med lokala åtgärdsprogram för Mälarens och Tyresåns vattenförekomster, för vattenförekonsterna Trekanten och Långsjön och för projektstöd i arbetet med dagvattenstrategin.

Sökta och erhållna medel i samband med VP 2016

Sökta medel:

Inom ramen för VP 2016 ansökte Miljöförvaltningen om totalt 11,3 Mkr ur Central medelsreserv 2 fördelat på nedanstående:

- Färdigställande av sju åtgärdsprogram 2016: 3,0 Mkr
- Framtagande av sex lokala åtgärdsprogram under åren 2016-2017: 6,5 Mkr
- Värdering av vatten: 0,5 Mkr
- Ta fram konkreta vägledningar till stadens nya dagvattenstrategi: 0,3 Mkr
- Utfasning av miljöfarlig båtbottnfärg 1,0 Mkr

Erhållna medel:

Av de sökta 11,3 Mkr från medelsreserven erhöll miljöförvaltningen 5 Mkr och uppmanades att återkomma i samband med ärendet om Tertial 1 med behov av ytterligare medel. De tilldelade 5 Mkr har fördelats enligt följande:

- Ytterligare medel till underlag för LÅP Brunnsviken: 0,8 Mkr
- Ytterligare medel till underlag för LÅP Bällstaån: 0,36 Mkr
- Underlag för LÅP Magelungen/Drevviken: 0,1 Mkr
- Underlag för LÅP Räcksta träsk: 0,7 Mkr
- Underlag för LÅP Judarn och Kyrksjön: 0,7 Mkr
- Värdering av vatten: 0,7 Mkr
- Utfasning av miljöfarlig båtbottnfärg: 1,0 Mkr

- Projektledartjänst: 0,64 Mkr.

Ansökan om medel i samband med Tertial 1; 6,8 Mkr

De redan tilldelade 5 Mkr är in-tecknade och kommer att förbrukas under 2016. Behovet av den del av de i VP ansökta medlen som inte erhållits kvarstår. Dessa medel är nödvändiga för att kunna genomföra arbetet med lokala åtgärdsprogram enligt den av kommunfullmäktige beslutade handlingsplanen. De kommer att förbrukas under 2016. Utan dessa medel kommer arbetet att stoppa upp och försenas.

Miljöförvaltningen ansöker därför i samband med Tertial 1 om tilldelning av ytterligare 6,8 Mkr för 2016 ur Central medelsreserv 2 för arbetet med lokala åtgärdsprogram fördelat enligt följande:

- Färdigställande av två lokala åtgärdsprogram inför politisk behandling 2016: 1,0 Mkr
 - Framtagande av underlag för att påbörja arbetet med nio lokala åtgärdsprogram under 2016: 5,0 Mkr
 - Framtagande av plan för uppföljning av effekter av genomförda åtgärder: 0,5 Mkr.
 - Ta fram konkreta vägledningar till stadens nya dagvattenstrategi: 0,3 Mkr
- **Färdigställande av två åtgärdsprogram 2016: 1,0 Mkr**
Åtgärdsprogrammen för Bällstaån och Brunnsviken ska färdigställas under 2016. För att färdigställa dessa behövs ytterligare medel utöver de som tilldelades i samband med VP. Medlen ska användas till undersökningar av fosforläckage från sediment i Brunnsviken för att avgöra möjligheten till att genomföra en fällning för att immobilisera fosfor; utredning om att utveckla reningseffekten i Hjulsta vattenpark i Bällstaån; samt beskrivning av metodik i modellering av översvämningar. Totalt ansöks om ytterligare medelstilldelning för färdigställande om 1,0 Mkr.
 - **Framtagande av underlag till lokala åtgärdsprogram under 2016: 5,0 Mkr.**
Arbetet med framtagande av lokala åtgärdsprogram för Mälarens och Tyresåns vattenförekomster samt för Trekanten och Långsjön kommer att påbörjas under 2016. Dessa arbeten kommer att fortsätta under 2017 då åtgärdsprogrammen ska vara framtagna. Medel söks för upphandling av utredningar avseende bland annat beräkning av acceptabel belastning för miljögifter och ämnen kopplade till kemisk eller ekologisk status, spårning av felkopplingar i spillvattennätet, spårning av miljögifter, biotopkarteringar och flödeskarteringar.

Ansökan fördelar sig enligt nedanstående:

**Mälaren - Årstaviken, Ulvsundasjön, Görväln,
Fiskarfjärden och Riddarfjärden**

- Projektmedel för framtagande av underlag till lokala åtgärdsprogram: 1,8 Mkr

Magelungen, Drevviken, Tyresån-Forsån

- Projektmedel för framtagande av underlag till lokala åtgärdsprogram: 1,8 Mkr

Trekanten

- Projektmedel för framtagande av underlag till lokalt åtgärdsprogram för: 0,7 Mkr

Långsjön

- Projektmedel för framtagande av underlag till lokalt åtgärdsprogram: 0,7 Mkr

- Plan för uppföljning av effekter av genomförda åtgärder: 0,5 Mkr.

I samband med att fysiska åtgärder genomförs enligt de förslag som tas fram inom ramen för arbetet med lokala åtgärdsprogram är det av stor vikt att effekten av dessa följs upp på ett ändamålsenligt, likartat och effektivt sätt. Projektet kräver konsultstöd till en beräknad kostnad om 0,5 Mkr.

- Projektstöd i framtagande av konkreta vägledningar till stadens nya dagvattenstrategi: 0,3 Mkr

Stadens nya dagvattenstrategi är övergripande och behöver kompletteras med vägledande material som stöd i arbetet vid planering och exploatering. Dagvattenfrågan är ännu inte inkluderad i stadsbyggnadsprocessen på ett fungerande sätt vilket innebär att det finns ett behov av att ta fram vägledning om när frågan ska komma in i processen men också hjälpmedel i form av checklistor och rapportmallar. Ett förvaltningsövergripande arbete initierades hösten 2014 för att ta fram en webbaserad vägledning om dagvattenhantering i staden, primärt med fokus på ny- och ombyggnation. Det framtagna materialet ska bli vägledande i det dagliga arbetet inom staden men också vara tillgängligt för byggherrar och konsulter. Finansiering av detta arbete har så här långt gjorts genom bidrag från deltagande förvaltningar samt med ett bidrag som skjutits till av Stadshuset AB. För att ta fram det material som är planerat samt skapa en webb-plats finns behov av ytterligare medel.

Bakgrund

Genom implementeringen av vattendirektivet i miljöbalken har kommunerna fått en nyckelroll i att genomföra och driva på arbetet med att nå miljökvalitetsnormerna för vatten. Vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram och förvaltningsplan lyfter fram vilka åtgärder som bör genomföras av kommunerna inom de olika åtgärdsområdena, men det är först i lokala åtgärdsprogram som vattenarbetet kan konkretiseras på en sådan nivå att operativa åtgärder kan identifieras och kostnader för att nå god vattenstatus kan beräknas.

Miljöförvaltningen har tagit fram en handlingsplan som pekar ut vägen mot att uppnå god vattenstatus i Stockholms vattenförekomster till 2021. Handlingsplanen antogs av Kommunfullmäktige den 9 mars 2015. Syftet med planen är att visa hur vattenarbetet behöver utvecklas för att få ett tydligt fokus på operativa åtgärder. En central del är att utarbeta lokala åtgärdsprogram. För Stockholms stads del handlar detta om att konkretisera Vattenmyndighetens åtgärdskrav i upp till 23 lokala åtgärdsprogram.

De lokala åtgärdsprogrammen kommer att utarbetas i nära samarbete med Stockholm Vatten AB samt i samarbete med andra kommuner och aktörer främst genom de redan etablerade regionala vattensamarbeten som berör Stockholms vattenförekomster.

I de fall det redan finns kännedom om påverkan, som är av stor betydelse för att vattenförekomsten inte uppnår god vattenstatus, bör konkreta fysiska åtgärder kunna inledas parallellt med framtagandet av åtgärdsprogram. Dessa åtgärder behöver genomföras av framförallt Stockholm Vatten AB samt Trafikkontoret.

Nyttan för staden

Förutom att de lokala åtgärdsprogrammen krävs för att kunna följa miljökvalitetsnormerna i stadens vattenförekomster kommer arbetet med att nå god vattenstatus generera en rad ekosystemtjänster, som Stockholms medborgare samt turister har nytta av. Det handlar exempelvis om förbättrat fiske, bättre badvattenkvalitet, renare dricksvatten och stärkta möjligheter till rekreation och friluftsliv.

Tidsplan

I handlingsplanen för god vattenstatus framgår stadens nya övergripande mål för vattenarbetet. Stockholms sjöar, kustvatten och vattendrag ska uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten. Detta innebär i de flesta fall god ekologisk och kemisk status till år 2021 eller senast till år 2027. För att nå detta mål behöver lokala åtgärdsprogram, med syfte att följa miljökvalitetsnormerna, vara framtagna för alla stadens vattenförekomster senast år 2018.

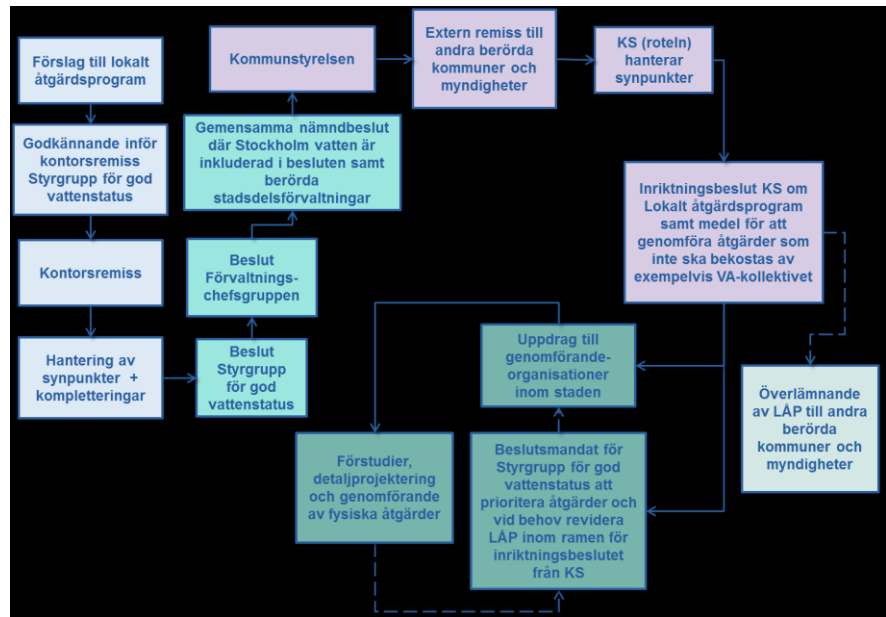
Miljöförvaltningen har i samverkan med övriga förvaltningar samt Stockholm Vatten AB tagit fram en prioriteringsordning för när lokala åtgärdsprogram senast behöver vara framtagna per vattenförekomst för att operativa åtgärder i sin tur ska hinna genomföras och god status ska kunna nås inom den av vattenmyndigheterna uppsatta tidsfristen. Prioriteringsordningen innebär att samtliga vattenförekomster ska behäftas med åtgärdsprogram fram till 2019.

Genomförande

Åtgärdsprogrammen ska konkretiseras på en sådan nivå, med geografisk upplösning, att lämpliga och möjliga åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten och uppnå normerna kan identifieras. Åtgärdernas totala kostnader ska uppskattas (investerings- och driftskostnader) och en kostnads/effektivitetsvärdering ska göras av varje förslag till åtgärd.

Framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster utgår från de erfarenheter som vunnits inom pilotområdet Bällstaån och ske i nära samverkan med övriga förvaltningar, Stockholm Vatten samt våra grannkommuner. De olika underlag som behövs till åtgärdsprogrammen upphandlas och ska tas fram av konsult som arbetar i nära samverkan med miljöförvaltningen och andra viktiga aktörer inom staden. De lokala åtgärdsprogrammen ska fungera som ett underlag för berörda aktörer inom avrinningsområdet så att dessa kan ta beslut om genomförande av operativa åtgärder och avsätta medel för insatser som behövs för att vattenförekomsterna ska kunna uppnå miljö kvalitetsnormerna.

Arbetet med att ta fram ett lokalt åtgärdsprogram kräver samverkan på många nivåer, vilket innebär att processen är tidskrävande. I figur 1 åskådliggörs processen schematiskt. Med färdigställande inom ramen för denna ansökan avses en version som tas upp för beslut av styrgrupp för god vattenstatus.

Figur 1. Schematisk bild den formella beslutsprocessen för framtagande av lokala åtgärdsprogram. Med färdigställande inom ramen för denna ansökan avses en version som tas upp för beslut av styrgrupp för god vattenstatus.